

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
APF FU – GRECE
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΕΚΑΓΕΠΕ -PDV

Προς: την Υπουργό ΠΑΙ.Θ.Α
κα Ζαχαράκη Σοφία

Θέμα: Συγκρότηση τμημάτων β' ξένης γλώσσας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Αξιότιμη Κυρία Υπουργέ,

τα Διοικητικά Συμβούλια των επιστημονικών φορέων των εκπαιδευτικών Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας σας ευχόμαστε καλή και δημιουργική θητεία.

Θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε σχετικά με το θέμα των Υ.Α. και εγκυκλίων της συγκρότησης των τμημάτων β' ξένης γλώσσας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Σημειώνεται ότι, για την Πρωτοβάθμια, ισχύει η εγκύκλιος Φ.52/63/12873/Γ1/6-2-2012 (ΦΕΚ 253, τ.Β'/13-02-2012), όπως τροποποιήθηκε με τη με αριθ. πρωτ. Φ12/657/70691/26-04-2016/Δ1 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1324, τ.Β'/11-05-2016) και για τη Δευτεροβάθμια, η υπ' αριθμ. πρωτ. 53476/ΓΔ4/28-03-2017 Υ.Α. (Β' 1171).

Οι εν λόγω Υ.Α. και εγκύκλιοι έχουν δημιουργήσει και δημιουργούν κάθε σχολικό έτος τεράστια προβλήματα και εξακολουθούν να προκαλούν σωρεία αντιδράσεων στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Τα προβλήματα αυτά είχαν διαφανεί βεβαίως και επισημανθεί έγκαιρα από τους εκπροσώπους των επιστημονικών φορέων των εκπαιδευτικών Γαλλικής (ΠΕ05) και Γερμανικής (ΠΕ07) Φιλολογίας άμεσα μετά τη δημοσίευση των Υπουργικών Αποφάσεων και είχε υπογραμμιστεί μάλιστα η ανάγκη άμεσης ανάκλησής τους. Στη συνέχεια, είχαν αποσταλεί σειρά Υπομνημάτων και επιστολών στους προκατόχους σας, όπου καταγράφονταν με απόλυτη ακρίβεια και διεξοδικά τα σοβαρότατα προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των εν λόγω Υπουργικών αποφάσεων.

Είναι απογοητευτικό το γεγονός ότι όλες οι ενέργειές μας, που είχαν αποκλειστικό γνώμονα το συμφέρον των μαθητών και μαθητριών της χώρας, βασιζόμενες στα διεθνώς αναγνωρισμένα επιστημονικά δεδομένα στον τομέα της Ξενόγλωσσης Εκπαίδευσης, όχι μόνο δεν έτυχαν της δέουσας προσοχής, αλλά αντιμετωπίστηκαν με πλήρη αδιαφορία. Επιπλέον, η σοβαρότητα των ζητημάτων αυτών δεν αξιολογήθηκε όπως θα έπρεπε. Ωστόσο, η ίδια η πραγματικότητα και η αρνητική αποτίμηση των Υπουργικών Αποφάσεων από τους άμεσα ενδιαφερόμενους απέδειξαν τη δικαιολογημένη βάση των αιτημάτων των επιστημονικών ενώσεων των εκπαιδευτικών κλ. ΠΕ05 και κλ. ΠΕ07.

Ως συνέπεια των παραπάνω, έχουν προκύψει σοβαρά ζητήματα, με κυριότερο τη λογική «αποκλεισμού» μαθητών και μαθητριών από το πολύτιμο μορφωτικό αγαθό της Β' Ξένης Γλώσσας. Παράλληλα, αναδεικνύονται και άλλα, εξίσου σημαντικά προβλήματα, όπως η διαχείριση και η οργάνωση του υπάρχοντος εκπαιδευτικού προσωπικού, η εύρυθμη λειτουργία και διοίκηση των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και των σχολικών μονάδων που υπάγονται σε αυτές. Επιπλέον, πλήττεται άμεσα το ίδιο το εργασιακό αντικείμενο των εκπαιδευτικών Γαλλικής και Γερμανικής, με σοβαρές επιπτώσεις τόσο στη διδασκαλία αυτών των γλωσσών όσο και στη συνολική ποιότητα της εκπαίδευσης.

Σας παραθέτουμε αναλυτικά τα εξαιρετικά δυσάρεστα αποτελέσματα:

Ζητήματα εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων και επιπτώσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

I. Για τους/τις μαθητές/τριες των Δημοτικών Σχολείων:

- Ένας εξαιρετικά μεγάλος αριθμός μαθητών/τριών της Ε' τάξης αποκλείεται από την ξένη γλώσσα επιλογής του. Σύμφωνα με τα στοιχεία των ετών εφαρμογής της Υ.Α., περισσότερο από το ένα τρίτο των μαθητών/τριών δεν διδάσκεται τη γλώσσα που επιθυμεί.
- Η μαθησιακή διαδικασία υπονομεύεται από την απουσία των απαραίτητων προϋποθέσεων μάθησης, καθώς η έλλειψη κινήτρων και το αρνητικά φορτισμένο παιδαγωγικό κλίμα δημιουργούν απογοήτευση και αίσθημα «ματαίωσης» στους/στις μαθητές/τριες. Η κατάσταση επιδεινώνεται όταν διαπιστώνουν ότι δεν θα διδαχθούν τη γλώσσα της επιλογής τους, ακόμα και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις (π.χ. επαρκής αριθμός μαθητών/τριών ή διαθέσιμος/η εκπαιδευτικός).
- Προκαλούνται φαινόμενα ανταγωνισμού και αντιπαράθεσης μεταξύ των μαθητών/τριών για το ποια γλώσσα θα επιλεγεί και θα διδαχθεί στο εκάστοτε τμήμα ή σχολείο.
- Η δημιουργία πολυπληθών τμημάτων για τη διδασκαλία της Β' Ξένης Γλώσσας επιβαρύνει περαιτέρω τη μαθησιακή διαδικασία.

II. Για τους γονείς και κηδεμόνες:

- Ο οικογενειακός προγραμματισμός ανατρέπεται πλήρως, τόσο σε επίπεδο μελλοντικού σχεδιασμού σπουδών ή επαγγελματικού προσανατολισμού των παιδιών, όσο και σε οικονομικό επίπεδο.
- Αναπτύσσεται ανταγωνισμός και αντιπαράθεση μεταξύ των γονέων σχετικά με τη γλώσσα που θα επιλεγεί, δημιουργώντας επιπλέον εντάσεις και προβλήματα στη σχολική κοινότητα.

III. Για τις/τους εκπαιδευτικούς:

- Οι δύσκολες εργασιακές συνθήκες των εκπαιδευτικών κλάδου ΠΕ05 (Γαλλικής) και ΠΕ07 (Γερμανικής) επιδεινώνονται περαιτέρω. Αυτό οφείλεται τόσο στη δραματική συρρίκνωση του διδακτικού τους αντικειμένου όσο και στην ανάγκη μετακίνησής τους για τη συμπλήρωση του ωραρίου, με μοναδικό κριτήριο την προσφερόμενη κάθε φορά γλώσσα σε κάθε τμήμα ή σχολική μονάδα, ανεξαρτήτως της γεωγραφικής εγγύτητας των σχολείων.

- Δημιουργούνται συνθήκες ανταγωνισμού μεταξύ των εκπαιδευτικών των δύο κλάδων (ΠΕ05 και ΠΕ07), καθώς υφίστανται τον διαρκή κίνδυνο συρρίκνωσης ή και πλήρους κατάργησης του διδακτικού τους αντικειμένου.
- Η πολιτική αυτή οδηγεί σε πλήρη απαξίωση των εκπαιδευτικών των δύο κλάδων, υποβαθμίζοντας τον ρόλο τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

IV. Για τους/τις διευθυντές/διευθύντριες των σχολικών μονάδων:

- Οι διευθυντές/διευθύντριες των σχολικών μονάδων αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στην κατάρτιση των ωρολογίων προγραμμάτων, καθώς καλούνται να διαχειριστούν τις εξής προκλήσεις:
 - τη διαμόρφωση των ξενόγλωσσων τμημάτων με κριτήριο την «πλειοψηφία» των μαθητών/τριών σε κάθε τμήμα, αλλά και
 - την ύπαρξη διαθέσιμου εκπαιδευτικού της «πλειοψηφούσας» γλώσσας γεγονός που περιπλέκει περαιτέρω τη διαδικασία και προκαλεί επιπλέον διαχειριστικές δυσκολίες.

V. Για τις κατά τόπους Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης:

- Οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αδυνατούν να καθορίσουν τον τελικό αριθμό των διαθέσιμων διδακτικών ωρών για κάθε ξένη γλώσσα, καθώς και τη γλώσσα που θα διδαχθεί σε κάθε τμήμα ή σχολική μονάδα έως την 1η Οκτωβρίου κάθε σχολικού έτους.
- Το συγκεκριμένο χρονικό όριο είναι ανεδαφικό και ανεφάρμοστο, καθώς την περίοδο αυτή βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη κρίσιμες διοικητικές διαδικασίες, όπως τοποθετήσεις, διαθέσεις, αποσπάσεις και προσλήψεις αναπληρωτών/τριών. Η ολοκλήρωση αυτών των διαδικασιών αποτελεί βασική προϋπόθεση για τον ορθό καθορισμό των διδακτικών ωρών, καθιστώντας οποιαδήποτε απόφαση πριν από αυτό το στάδιο πρόωρη και προβληματική.

VI. Για την Ξενόγλωσση Εκπαίδευση στη χώρα μας συνολικά:

- Η πολιτική αυτή υπονομεύει την εφαρμογή της Πολιτικής Προαγωγής της Πολυγλωσσίας, την οποία έχει συνυπογράψει και η Ελλάδα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της Κοινοτικής Οδηγίας 1+2, θέτει ως βασικό στόχο «κάθε Ευρωπαίος πολίτης να κατέχει δύο επιπλέον γλώσσες πέραν της μητρικής του», με τη ρητή κατεύθυνση ότι «τα παιδιά πρέπει να διδάσκονται δύο ξένες γλώσσες στο σχολείο από νεαρή ηλικία». Η μη τήρηση αυτής της αρχής καταστρατηγεί τη δέσμευση της χώρας μας προς αυτόν τον στόχο.
- Η αυτοτελής σημασία των Ξένων Γλωσσών ως γνωστικού αντικειμένου υποβαθμίζεται πλήρως, μειώνοντας τη βαρύτητά τους στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Αναστέλλεται κάθε προοπτική ουσιαστικής αναμόρφωσης της Ξενόγλωσσης Εκπαίδευσης στη χώρα, αποτρέποντας την αναγκαία σύνδεση της διδασκαλίας της Ξένης Γλώσσας στο δημόσιο σχολείο με την πιστοποίηση γλωσσομάθειας, μια μεταρρύθμιση που αναγνωρίζεται ευρέως ως απαραίτητη.

Ζητήματα εφαρμογής των ισχυουσών διατάξεων και επιπτώσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

ο Σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους, «ο αριθμός των παράλληλων τμημάτων δεν μπορεί να υπερβαίνει τον αριθμό των υφιστάμενων τμημάτων Γενικής Παιδείας». Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία «τεχνητών πλεονασμάτων» για τις ειδικότητες κλ. ΠΕ05 και κλ. ΠΕ07.

ο Δημιουργούνται πολυμελή τμήματα Β' Ξένης Γλώσσας, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούν όχι μόνο το μέγεθος των αντίστοιχων τμημάτων Γενικής Παιδείας, αλλά και το ανώτατο όριο μαθητών/τριών που ορίζουν οι κείμενες διατάξεις, ακόμη και σε σχολεία όπου υπάρχει διαθέσιμος εκπαιδευτικός και διαθέσιμη αίθουσα διδασκαλίας. Η ρύθμιση αυτή έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στη μαθησιακή απόδοση.

ο Εξαναγκασμός των μαθητών/τριών να παρακολουθήσουν μάθημα ξένης γλώσσας διαφορετικής από εκείνη που διδάχθηκαν στο Δημοτικό, γεγονός που υπονομεύει τη συνέχεια και την αποτελεσματικότητα της γλωσσικής εκμάθησης αφού σε Γυμνάσια με μονό αριθμό τμημάτων (ένα, τρία, πέντε κ.ο.κ.), η γλώσσα που πλειοψηφεί διδάσκεται υποχρεωτικά στο μονό τμήμα, γεγονός που παραβιάζει κάθε παιδαγωγική αρχή.

ο Σε σχολικές μονάδες, κυρίως Γενικά Λύκεια, παρατηρούνται παρατυπίες στη συγκρότηση των τμημάτων, με Διευθυντές/ντριες να καταστρατηγούν την παράλληλη διδασκαλία, σχηματίζοντας τμήματα Γενικής Παιδείας βάσει της επιλογής γλώσσας ή παροτρύνοντας μαθητές/τριες να αλλάξουν την επιλογή τους στην Α' Λυκείου, ώστε να εξισωθεί ο αριθμός των τμημάτων με αυτόν της Γενικής Παιδείας.

ο Επιπλέον, ενώ η ισχύουσα νομοθεσία (Υ.Α. 53476/ΓΔ4/28-03-2017, ΦΕΚ 1171 Β') ορίζει ρητά ότι η επιλογή της Β' Ξένης Γλώσσας στην Ε' Δημοτικού παραμένει σε ισχύ έως και την Γ' Γυμνασίου, υπάρχουν εξακριβωμένες αναφορές για αλλαγές της γλώσσας στην Α' Γυμνασίου με απόφαση των Διευθυντών/ντριών. Η πρακτική αυτή διαταράσσει την απρόσκοπτη συνέχεια της διδασκαλίας, οδηγώντας στη δημιουργία τμημάτων με ετερόκλητα επίπεδα γνώσεων, όπου συνυπάρχουν αρχάριοι/ες και προχωρημένοι/ες μαθητές/τριες, με αρνητικές συνέπειες στη μαθησιακή διαδικασία.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν εκπαιδευτικές ανισότητες και καταστρατηγούν την συνταγματική υποχρέωση της πολιτείας για παροχή ενιαίας και ισότιμης εκπαίδευσης σε όλα τα παιδιά του ελληνικού Δημόσιου σχολείου.

Θέλουμε να πιστεύουμε πως κοινό μέλημα και του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. και των Επιστημονικών φορέων που εκπροσωπούμε, αποτελεί η προσπάθεια ενίσχυσης της παρεχόμενης διδασκαλίας των ξένων γλωσσών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, προς όφελος των μαθητών και μαθητριών μας, ώστε κάθε εφόδιο που τους εξασφαλίζει το δημόσιο σχολείο να είναι μελλοντικά αξιοποιήσιμο λόγω της ποιότητάς του.

Προτείνουμε

- την άμεση απόσυρση των παραπάνω Υ.Α. και εγκυκλίων σχετικά με το σχηματισμό των τμημάτων της β' ξένης γλώσσας
- τη διδασκαλία της β' ξένης γλώσσας με εφαρμογή του θεσμού των τμημάτων παράλληλης διδασκαλίας τα οποία οργανώνονται ως ακολούθως:
 - Στα σχολεία με ένα τμήμα, οι μαθητές/τριες οργανώνονται σε παράλληλα τμήματα ανάλογα με τη δήλωση προτίμησής τους

- Στα σχολεία με δύο ή περισσότερα τμήματα οι μαθητές/τριες οργανώνονται σε τμήματα Γαλλικής και Γερμανικής, τα οποία συγκροτούνται από μαθητές/τριες όλων των τμημάτων της τάξης, ανάλογα με τη δήλωση προτίμησής τους
- Στα σχολεία με μονό αριθμό τμημάτων επιτρέπεται η δημιουργία ενός επιπλέον τμήματος παράλληλης διδασκαλίας για τη β΄ ξένη γλώσσα
- Ο ελάχιστος αριθμός μαθητών/τριων για τη δημιουργία τμήματος παράλληλης διδασκαλίας είναι οι 8 μαθητές/τριες (σε απομονωμένα δημοτικά σχολεία της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του Δ/ντή του σχολείου και έγκριση του Δ/ντή Εκπ/σης, ο αριθμός αυτός μπορεί να μειωθεί στους πέντε 5 μαθητές/τριες).

Ζητάμε

άμεσα συνάντηση με την ηγεσία του Υπουργείου για να συζητήσουμε τα θέματα και να βρεθούν οι προσφορότερες λύσεις.

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Σε κάθε περίπτωση, διατηρούμε την πεποίθηση ότι θα ανταποκριθείτε θετικά στο αίτημά μας για άμεσο διάλογο που αποσκοπεί στην κοινή προσπάθεια για υψηλής ποιότητας, άρτια, δημόσια δωρεάν ξενόγλωσση παιδεία. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και παρακαλούμε να δεχθείτε τις ειλικρινείς εκ των προτέρων ευχαριστίες μας.

Τα Διοικητικά Συμβούλια των Επιστημονικών φορέων
των Εκπαιδευτικών Γαλλικής και Γερμανικής Γλώσσας